

de 6 Mars Lughusarbejde kunde han da have faaet begyndt paa. Jeg vil nu sige, at naar man altsaa førte en Sag for en Mand, der kunde betale, og hvem man skaffede fri for at betale 48,000 Daler og skaffede fri for 6 Mars Lughusarbejde, altsaa reddede ham fra en varierende Straf, vilde det saa være et ubestemt Forlangende at tænke paa et Salær af 1—2,000 Daler, vel at mærke, naar det var en Mand, der kunde betale (Udfrydelse af T. h. Nielsen). Jeg hører, at det erede Medlem for Veile Amts 3de Valgfreds bifalder, at et saadant Salær kunde en Sagsfører nok have forjnt i en saadan Sag. Nu siger denne Lov jo, at Arbejdet skal betales efter sit fulde Værd. Der skal ydes fuldt Bederlag — og det er altsaa saa Meget, som jeg nævner ogsaa efter det erede Medlems Mening — men det er jo Kommunerne, der skulle betale. Her staar man altsaa lige overfor en Institution, lige overfor dem, som ogsaa overmaade let kunne betale. En Kommune kan langt lettere betale end en Privatmand, saa det maatte altsaa føre til, efter det Princip, der er nedlagt i Lovforslaget, at i en saadan Sag maa der tillignes et Salær af for Exempel et Par Tusind Daler. Jeg tror, at hvis det passerende en Kommune mange Gange, vilde det dog blive den noget betænkelig, og jeg tror heller ikke, at man ved Lovforslagets Udfættelse har tænkt paa noget Saadant, men det maatte dog ligefrem blive Følgen. Jeg vil sige, at dersom Salæret gik af Statskassen, kunde det maatte være noget Andet; men som bekendt gaa Salærerne ved de kriminelle Sager nu, for saa vidt de ikke betales af Parten selv, af Kommunekasserne, det vil sige, af Amtsreparationsfondene eller af de fælles Kasser for Kjøbstæder i samme Amt. Jeg siger altsaa, at en virkelig Gjennemførelse af den Tanke, som er udtrykt i Lovforslagets § 1 første Punktum, den Tanke nemlig, at der skal ydes fuldt Bederlag for Arbejdet, vil føre, saa forekommer det mig, til en stor Overbeholdelse af Kommunerne. Den vil medføre, i det Mindste naar Sagsførerne ere dygtige, røgte deres Arbejde paa en talentfuld Maade, en meget stor Udgift for Kommunerens Vedkommende. Det tror jeg, man skal lægge Mærke til. Det støtter den Betragtning, jeg har anført, at en Tægt maa der være, der maa være et Minimum og et Maximum. Underlebes lader hele denne Tanke sig slet ikke gennemføre. Der kan ikke blive Andet tilbage af Tanken, saavidt jeg kan se, end at man kan forhøje den nuværende Tægt, som jeg har nævnt flere Gange, saa lidet eller saa meget som man synes, og lade den virke tilbage til at give lignende Tægter for Underretssagsføreres Vedkommende, for hvilke disse ikke nu findes, men Mere kan man ikke gjøre ved selve Tanken. Uden Maalestok, uden en saadan Tægtbestemmelse eller Tariffbestemmelse at ville forlange

eller forestrive, at et saadant Arbejde uden videre skulle betales efter sin fulde Værdi, er upraktikabelt i alle Retninger. Det er upraktikabelt, fordi det vil overbebyrde Kommunerne, det er upraktikabelt, fordi det sætter Sagsførerne i stor Afhængighed af Dommerens Vilkaarlighed, og det er endvidere upraktikabelt, fordi Arbejdet i og for sig er inkommensurabelt med Penge, naar man ikke har nogen Maalestok at gaa efter. Jeg vil omtale nogle Ytringer, som fremkom i det høje Landssting om, at det i det Hele taget var ubilligt, at Kommunerne betalte Udgifterne ved disse befalede Sager. Det forekommer ogsaa mig, at det er ubilligt, og at man burde komme bort fra denne Bestemmelse, hvad enten det nu skulle ske derved, at man lod disse Udgifter betale af Statskassen eller paa anden Maade; thi man ser virkelig undertiden, at Kommuner blive bebyrdede med Udgifter i saadanne Sager, som den vedkommende Kommune ikke har mindste Interesse i paa nogen som helst Maade. Jeg skal i saa Henseende tydeliggjøre, hvad jeg mener, ved ogsaa her at nævne et Exempel fra min egen Forretningskreds. Jeg blev engang for nogle Aar siden beskikket til at udføre for en Mand i Ribe en Sag, som han anlagde imod Finantsministeren angaaende et Pensionsforhold. Jeg var saa heldig at vinde Sagen for Manden, og mit Salær maatte Kjøbenhavns Kommune betale. Men jeg kan egentlig ikke indse, hvad det i ringeste Maade angaar Kjøbenhavns Kommune, at en Mand i Ribe vil sagsøge Finantsministeren. At Kjøbenhavns Kommune maatte betale Salæret var efter de nu bestaaende Regler en Følge af, at Finantsministeren har Bopæl i Kjøbenhavns Kommune, saa at hans Værelse falder der.

Jeg gaar dernæst over til at omtale andet Punktum i Lovforslagets § 1, og da navnlig den Bestemmelse, som findes deri, at en Kjendelse angaaende Salærrets Størelse kan i visse Tilfælde afgives til Retsprotokollen udenfor Retsmøderne og uden videre Formaliteters Sagtagelse. Jeg ser, at der ogsaa i Landsstinget er reist væsentlige Indsigelser imod denne Bestemmelse, og det forekommer mig, at disse Indsigelser fortjene megen Opmærksomhed. Det er Noget, vi aldrig have kjendt før her til Lands, at man saaledes, uden at Retten er sat, udenfor Retsmøderne kan affige en Kjendelse til en Retsprotokol, og at det saaledes skulle være en Retshandling at sætte sig hen i en Stue og gjøre en Tilførelse til Retsprotokollen. Jeg kjender meget godt i andre Forhold de saakaldte Dekreter, som kunne tegnes paa Alten, men dette, uden mindste Formalitet og uden at Retten er sat at skrive Noget i Retsprotokollen, som skal være en retslig Handling, forekommer mig at være et Princip, som man maa være meget betænkelig ved at komme ind paa. Det synes mig noget at minde om det bekendte Udtryk Kabinetsjustits, som imidlertid er en